

DISPUTATIO
DE IVRE IVRAN-
DO MATERIA IN FORO

utilissimâ;

Quam

Autore Deo Opt. Max.

*Ex Decreto amplissima Facultatis Iuridicae
in Academia Ienensi,*

Præsidente viro clarissimo & consultissimo Dn. O R-
TOLPHO FOMANNO I. V. D. & Profes-
sore Pandectarum publico; Præceptore suo in per-
petuum reverenter colendo;

*Publicè discutiendam proponit; in Auditorio Ictorum;
ad diem 22. Decembr.*

Philippus-Henricus Hoenonius Dietzen-
sis Nassovius;

JENÆ

Typis Tobia Steinmanni, Anno 1599.

1599

30

Clarissimis, consultissimis spe-
tatissimisque viris;

Dn. Ioanni Ludovico Cambergero I. V. D. &
illustris ac generosi Comitis Dn. Philippi, Co-
mitis in Nasavv, Sarprücken &c. Consiliario
dignissimo, avunculo suo plurimum
colendo;

Et

Dn. Alexandro Sohnio I. V. D. & illustris ac
generosi Comitis Dn. Ioannis Senioris Comitis
in Nasavv, Catzenelenbogen, Vianden &
Dietz, Domini in Beilstein, nec non Illus-
trium ac generosorum Comitum Dn. Phi-
lippi Iacobi, Dn. Reinhardi, & Dn. Christo-
phori fratrum germanorum, Comitum in Lei-
ningen, VVesterburg & Schaumburg, Consi-
liario & Præfecto fidelissimo; vitrico suo
omnibus observantiæ officiis
colendo;

Hoc reverentiæ debitæ signum studio-
rumque testimonium;

Ex inclytâ & florentissimâ Salanâ
mittit Respondens,

De Iurejurando;

THESIS I.

IVRAMENTI SVBIECTVM cui id adjungi solet, est res vel controversa vel non controversa. Super re non controversa interpositum promissorium Dd. appellant & ad contractuum nudarumq; conventionum corroborationem adhiberi, ita ut jurans ad servandum præstandumque id quod promisit officio judicis, non verò actione ad id proditâ (major enim hujus juramenti quàm nudi pacti energia non est utroque jure inspecto,) compelli possit, rectè existimant.

2.

Illo tamen casu actionem ex eo nasci notissimi juris est; si nimirum libertus eo interposito operas, donū, munus patrono suo promittat, Qualem verò illa liberti promissio obligationem producat, adhuc ambiguum est; Cujacius Goëddæus verborum esse obligationem arbitrantur; Donellus fortioribus rationibus rectè negat; cùm verborum obligatio ea tantùm sit quæ præcedente interrogatione constet & subsequente congrua responsione.

3.

Confirmat autem hoc juramentum jure, civili validas conventiones tantùm non etiam invalidas; Iure tamen Canonico omne juramentum, nisi vergat in dispendium æternæ salutis, vi meruve extortū sit, turpem causam contineat, vel juri publico adversetur, servandum esse didici.

A 2

Mulier

4.
Mulier igitur juramento interposito beneficio SC.
Vellejani si renunciavit, id servare debet. Est autem an-
te renuuciationem de beneficio suo certior reddenda.
Nec enim Gailio juramentum vim certiorationis habe-
re afferenti fidem adhibeo, etsi ex eo Dn. Camerales il-
lam sententiam in iudicando sequi edoctus sim.

5.
Idem de minorenni multò magis statuo; quem adver-
sus contractum juramento confirmatum haud posse
in integrum restitui Iuris suadet ratio.

6.
Quid dicendum de donatione inter coniuges, patrem
& filium, et excedente, 500. solidos? de Iure civili res fa-
tis expedita est, eiusmodi nimirum donationes esse inva-
lidas; Canones Iuramenti esse rationem habendam
docent.

7.
Iuramentū super re controuersa inter positum, vel sit
litis decidendæ vel religionis injiciendæ causâ. Huius
generis tres species à Dd. referuntur; Iuramentum, calu-
mniæ, Testimonij, purgationis.

8.
Calumniæ Iuramentum hodiè sufficit generale
statim in initio litis præstitum. Eo juratur nihil in toto
negotio calumniæ causa factitatum iri, adeoque neces-
sarium est, ut ne partium quidem consensu remitti pos-
sit; quamvis tacitè id fieri posse Ius canonicum velit.

9.
Idque regulariter præstant quivis in omnibus cau-
sis, exceptis criminalibus (etsi alij contrarium teneant)
nec

nec à patronis & parentibus præstatur; sed bene tamen à filio & liberto.

10. Testimonij iuramentum, quod à testibus de veritate dicenda exigitur, rectè à partibus, cum earum tantum non publicam (vt calumniæ iuramentum) respiciat utilitatem, remitti potest; licet Iudex ex officio id remittere nequeat.

11.

Haud ineptè hîc quæritur; vtrum hoc iuramentum etiam aliquando à iudice exigi possit; Quando nimirum ipsi constat rem aliter se habere quàm allegatum est & probatum? Affirmantibus astipulor; Sed utrum hoc casu iudicis officium deponere cogetur? Negantium vicem sustineo, Patet igitur iudicem contra conscientiam suam iudicare non debere. Id enim nisi faciat iudex bonus dicendus non est; in quo rectissimè pieque Baldus duplicem salem requirit; scientiæ & conscientiæ; sine illo iudicem esse dicit insipidum, sine hoc diabolicum.

12.

Purgationis iuramentum est quod reus ab actore haud convictus innocentiae suæ demonstrandæ causa, iudice in certis & iure expressis causis id deferente, præstat. Quo præstato reus ab actore probationibus adhuc convinci potest.

13.

Iuramentum quod litis decidendæ causa interponitur, subdividi potest, quod fiat vel ob solam litis decisionem vel ob æstimationem debitoris præsertim coërcendi causa; Illud dispesci rursus potest in duas species, Voluntarium & Necessarium.

A 3

Regu-

Regulariter hæc juramenta omnes deferre possunt. Excipiuntur personæ certæ; inter quas vtrum minor & prodigus recenseri debeant in dubitationis alea est positum, Minorem deferre posse nullus dubito; Cùm & eum sine curatoris sui consensu rectè obligari posse manifesti juris sit, ut verè & eruditè id demonstrat Vultejus; quicquid etiam pro negantium sententia Goeddæus disputet.

Etsi de prodigo quoque non dubitem juramentum eum deferre non posse; de tempore tamen, ex quo obligari ac proinde juramentum deferre non possit, controversia est inter Dd. grauiissima; Alij nunquam utpote bonis ipso jure à lege ei interdictis. Alij non nisi interdicta à magistratu ei bonorum administratione obligari eum posse existimant. Et horum sententia meritò apud plerosque prævaluit.

Inter eos qui juramentum deferre nequeunt rectè Dd. connumerant eum qui post biennium exceptionem non numeratæ pecuniæ opponere nequit. Vnde tamen malè quidem inferunt, exceptionem illam post biennium opponi non posse.

Voluntarium juramentum secundum vulgatam Dd. opinionem dirimi potest in judiciale & extra judiciale. Vtrique communes; quod perjurium retractationi locum non faciat. Sustinebit ne verò perjurus pœnam perjurii de jure nostro civili? Etsi pœna de jure civili non est prodita; de jure tamen novissimo aliquam constitutam esse affirmo,

Volun.

18.

Voluntarium extrajudiciale est, quod extrajudicium; Iudiciale quod in iudicio pars parti defert.

19.

Delatum hoc iuramentum vel præstandum vel referendum, nisi iusta recusandi causa sit.

20.

Vtrum verò iusta causa sit si deferens persona turpis sit & pejerare sit solita, controversi juris est quaestio? Negantibus accedo.

21.

Sic nec iusta recusandi causa est, si actor deferens nihil probaverit; quod tamen de iure civili controversum, quamvis de iure Sax, dubio careat.

22.

Illam tamen iustam causam recusandi existimo, si actor intentionem suam plenè probare velit, vel si referri nequeat iuramentum.

23.

Necessarium iuramentum dividunt in suppletorium & purgationis; Illud à iudice in iudicio deficientibus probationibus vel in dubijs causis defertur. Quæ verò sint illæ dubiæ causæ ex controversis est controversissimum. Quidam eas definiunt, quæ æqualibus utrinque probatæ seu confirmatæ sunt rationibus. Alij in quibus aliquid sed non plenè probatum est. Alij distinguunt; & priori illo casu reo, posteriori, actori si solus intentionem suam ex parte probaverit, deferri volunt. Alij denique arbitrio iudicis hoc totum relinquendum putant. Distinguentium sententiam amplector.

24.

Et defertur quidem hoc iuramentum etiam si partes non petiverint; etiam post causæ conclusionem.

25.

Referri autè vel remitti nequit; benè tamen novis instrumentis repertis potest retractari. Causæ,

26.

Causæ, in quibus defertur, sunt pecuniariæ tantùm & matrimoniales. Pro matrimonio; non etiã criminales & arduæ purgationis juramentum reo de crimine suspecto nec convicto interdum iudex defert.

27.

Sequitur juramentum quod ob litis maximè fit æstimationem.

28.

Id rectè Dd. in juramentum affectionis & veritatis dividunt. Hoc qui præstat veram rei æstimationem tantùm consequitur; Illud verò qui interponit vltèrius etiã aliquid ob contumaciam non restituentis adipiscitur.

29.

Illud in omnibus actionibus bonæ fidei & arbitrarijs, in quibus ad rei agitur restitutionem locum habet. Non igitur in actione exempto; nec in contrarijs.

30.

Ob dolum præstari hoc affectionis juramentum certum est. An etiã oblatam culpam. Affirmantibus assensum præbeo.

Theses Miscellaneæ.

I. Bonæ fidei possessor fructus quos percepit ex alieno fundo consumptione suos facit pro cultura & cura: Ergo industriales suos facit, qui cultura & cura proveniunt; Naturales qui sine facto hominis nascuntur suos non facit; Imò & industriales extates seu perceptos tantùm restituere tenetur.

II. Iudicem delegatum jure civili recusari posse inter Dd. convenit. An idem statuendum de Ordinario? Negantiũ sententiam tanquam veriore sequor; licet alium ei ob causam suspicionis adjungi debere lubens concedam.

III. Locatio conductio proxima est emptioni venditioni, iisdemq; juris regulis consistit, non tamen ita, quòd quemadmodum pretium emptionis non nisi in pecunia numerata consistit, sic quoq; merces sive pensio consistere debeat in locatione conductione.

F I N I S

Jura, Diss., 1573-1600

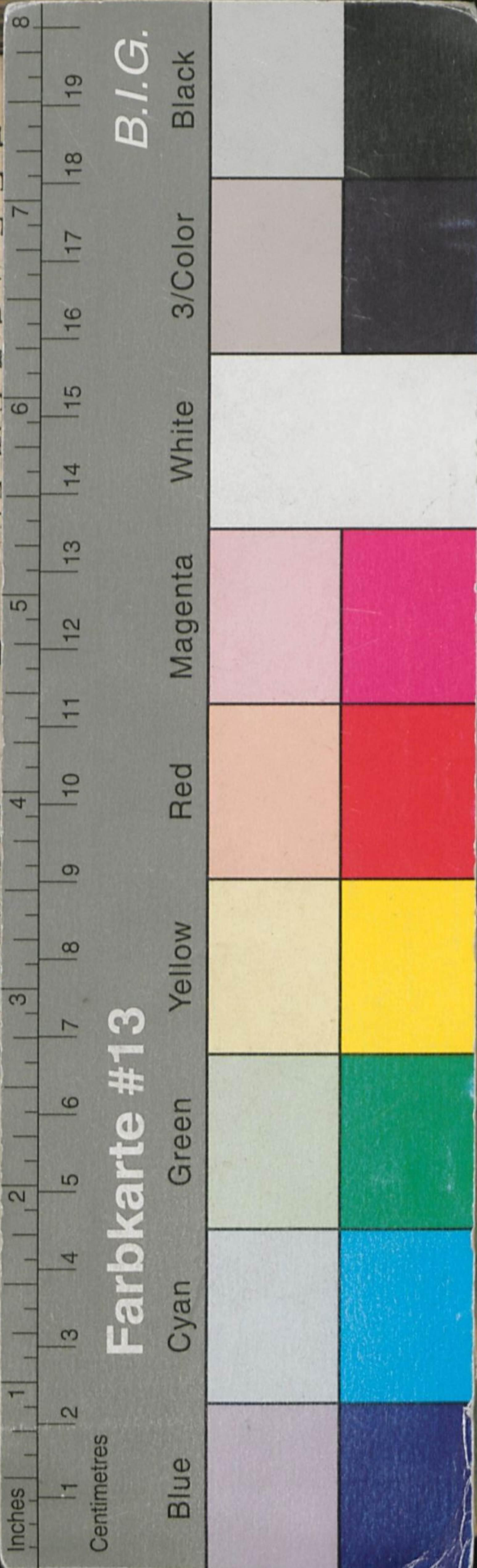
ULB Halle 3
003 609 308

S
Sb.

DISPUTATIO
DE IVREIVRAN-
DO MATERIA IN FORO
utilissimâ;
Quam
Autore Deo Opt. Max.
*Ex Decreto amplissima Facultatis Iuridica
in Academia Ienensi,*
Præsidente viro clarissimo & consultissimo Dn. O R-
TOLPHO FOMANNO I. V. D. & Profes-
sore Pandectarum publico; Præceptore suo in per-
petuum reverenter colendo;
*Publicè discutiendam proponit; in Auditorio Ictorum;
ad diem 22. Decembr.*
Philippus-Henricus Hoenonius Dietzen-
sis Nassovius;
JENÆ
Typis Tobia Steinmanni, Anno 1599.

1599
30

